

1 **A Arbejdstøj, psykolog**

2 **Ugeavisen** I vores serie om skrevne og uskrevne regler på danske arbejdspladser bringer vi i dag
3 et interview med psykolog Toke Esmand, som arbejder på en neurologisk afdeling.

4
5 *Du arbejder i sundhedssektoren, hvor der er strenge regler for personalets påklædning. Men
6 gælder det også dig som psykolog?*

7 Ja, for det er jo et sygehus, så der er selvfølgelig regler for alle ansatte. Først og fremmest af
8 hygiejniske grunde, så man så vidt muligt undgår smittespredning. Og også for at signalere
9 professionalisme og troværdighed. Men for mig og andre, der normalt ikke har fysisk kontakt med
10 patienterne, er der ikke helt de samme regler som for sygeplejerskerne og sygehjælperne og
11 terapeuterne, og hvem der ellers kommer tæt på patienterne. De har alle sammen uniform på. Dvs.
12 de har ikke privat tøj under deres arbejdsdragt. Men alle os andre har bare en kittel uden på vores
13 private tøj. Det skal selvfølgelig også være rent, både af sundhedsgrunde og for at patienterne og
14 deres pårørende føler tillid til os som professionelle.

15
16 *Kan det ikke blive meget varmt, når man både skal have sit eget tøj på og en kittel over?*

17 Man sørger selvfølgelig for at have noget tyndt, let tøj på under kitlen om sommeren. Men det er
18 altså ret pudsigt, at det lige er mig, du snakker med om det her. For et par år siden klagede jeg
19 nemlig til *Ligebehandlingsnævnet*, fordi jeg oplevede kønsdiskrimination lige netop på det punkt.
20 Det var en rigtig varm fugtig sommer, og vi gik og svedte alle sammen. Det hjalp lidt, da jeg
21 begyndte at have shorts på under min kittel. Men så en dag efter morgenmødet kaldte afdelings-
22 sygeplejersken mig ind på sit kontor. Der sagde hun, at jeg med det samme skulle finde et par lange
23 bukser at tage på.

24
25 *Hvad gav hun som begrundelse?*

26 Jeg kan citere ordret, hvad hun sagde! ”Når man ikke kan se benklæderne under kittellinjen, så kan
27 man jo tro, at du ikke har noget tøj indenunder.” Og derudover mente hun ikke, at en mand med
28 bare ben under kitlen udstrålede professionalisme. Jeg protesterede, men hun insisterede, så jeg
29 fandt et par lange uniformsbukser og tog dem på. Det fortrød jeg, da jeg kom hjem fra arbejde, for
30 jeg kom i tanke om, at jeg jo havde set adskillige kvinder på afdelingen med bare ben fra
31 kittelkanten og ned. De havde kitlen på over shorts, stumpebukser eller korte nederdele. Det gjorde
32 mig virkelig sur. Skulle kvindeben virkelig signalere mere professionalisme end mandeben?

33
34 Næste dag gik jeg ind til afdelingssygeplejersken igen og spurgte, om der gjaldt forskellige regler for
35 mænd og kvinder mht. påklædning. Ja, sagde hun. Uskrevne regler. Der var nemlig ikke ”kultur”
36 for, at mænd kunne vise deres bare ben på arbejde, sagde hun. Det syntes jeg var et meget usagligt
37 argument. Hvordan får man nogensinde reel ligestilling, hvis den slags ”kultur” vejer tungere end
38 loven om ligebehandling? Så der var flere gode grunde til at indsende den der formelle klage over
39 forskelsbehandling på vores afdeling.

40
41 *Hvad kom der så ud af det?*

42 Ja, så behandlede de sagen i nævnet på baggrund af min klage på den ene side og en skriftlig
43 begrundelse for ledelsens beslutning på den anden side. Der gik nogle måneder, og så kom
44 afgørelsen fra Ligebehandlingsnævnet. De skrev, at afdelingssygeplejerskens beslutning mht. mig
45 og mine bukser og ben var i strid med ligebehandlingsloven. Der står nemlig i **§ 4**: ”Enhver
46 arbejdsgiver, der beskæftiger mænd og kvinder, skal behandle dem lige for så vidt angår
47 arbejdsvilkår.” Så jeg fik medhold, og det var virkelig tilfredsstillende. Jeg synes også, det er
48 betryggende at vide, at loven og klagesystemet virker!

1

2 **D Bæredygtigt forbrug. Hvad skal der til?**

3 Hvem har ikke stået foran hylden med dåsetomater i Netto eller Kvickly og konstateret, at der er
4 flere valgmuligheder: En billig, et stærkt brand, en økologisk? Er det så prisen, der afgør valget,
5 eller er det signalværdien? Er det moralen, eller er det bare vane? Er det overhovedet os selv, der
6 bestemmer?

7

8 Nej, det er det faktisk sjældent. Ifølge World Economic Forum er 70 % af vores daglige indkøb
9 ”vanekøb”. Men vi *tror*, vi vælger selv, forklarer professor Bente Halkier fra Roskilde Universitet.
10 ”Men det, der ender i kurven, er i høj grad en konsekvens af forhandling med familien, travlhed og
11 praktiske omstændigheder. Det aktive, bæredygtige valg bliver en undtagelse.”

12

13 Der er simpelthen andre ting, der er vigtigere for de fleste af os end miljø og etik. Harmoni i
14 familien for eksempel. Måske er konen motiveret for at handle mere bæredygtigt, mens manden
15 insisterer på at få masser af kød. Og børnene er kræsne og synes, mange ting er ulækre. Og så ender
16 det med, at man køber det, man plejer. Men hvad skal der så til for at få os til at vælge bæredygtigt?

17

18 Bente Halkier tror, det vil være nemmere for os, hvis de bæredygtige valgmuligheder bliver
19 tydeligere. Det allernemmeste er selvfølgelig, hvis der er andre, der vælger for os. Det gør fx de
20 Irmabutikker, der har besluttet kun at sælge økologisk mælk. Eller det gør firmaet Årstiderne, når
21 de bestemmer, hvad der kommer i den kasse med økologiske varer, der bliver stillet foran deres
22 kunders hoveddør hver tirsdag. Hvis der var mere af den slags ”choice-editing”, ville forbruget
23 udvikle sig i en mere bæredygtig retning, mener Bente Halkier.

24

25 Der er også andre muligheder. Der er fx større sandsynlighed for, at man vælger de bæredygtige
26 produkter, hvis de signalerer nogle værdier og en livsstil, man identificerer sig med. Det kunne fx
27 være værdier som sundhed, harmoni og god kvalitet. Det kræver, at der er nogle mennesker, man
28 føler sig på bølgelængde med, der træder frem som rollemodeller. Når de fortæller i medier og
29 reklamer, hvor fantastisk godt de har det med deres nye bæredygtige, sunde, harmoniske
30 kvalitetslivsstil, så rykker det for alvor! Folk reagerer nemlig på de autentiske historier, dem der
31 slutter med ”Det var det helt rigtige for os, så det vil det også være for jer!”

32

33 Men egentlig synes Bente Halkier ikke, kampagner skal fokusere så ensidigt på forbrugernes rolle.
34 Selvfølgelig har forbrugerne selv et ansvar. Men hvis der generelt skal skabes et mere bæredygtigt
35 forbrug, så skal det ske i et samarbejde mellem politikere, organisationer, fødevarerindustrien og den
36 offentlige sektor. Vi skal indføre love og systemer, der fremmer bæredygtige forbrugsmønstre, så
37 de ubæredygtige efterhånden udfases. Sådan har man fx gjort ved at lægge afgifter på de biler, der
38 forurener mest. Et andet eksempel er rygeloven. I årtier prøvede eksperter at få folk til at holde op
39 med at ryge. Men der begyndte først at ske noget, da rygeloven gjorde det rigtig besværligt at være
40 ryger.

41

42 Der skal altså ske noget drastisk på politisk niveau, hvis vi skal se en effekt. ”Det er ondt og
43 udemokratisk, men det er okay”, synes Bente Halkier. ”Det er et svært valg for den enkelte
44 forbruger at skulle ofre noget selv, for at fremtiden kan blive bedre for nogle andre. Så længe
45 politikere ikke gør noget, vil forbrugerne ikke tro på, at deres indsats gør en forskel.”

46

47